

eenstemming met die bezwaren. Na verloop van drie jaren zal bij volksstemming over die verhouding nader worden beslist.'

Dat laatste (van Mook had de termijn van drie jaar niet genoemd) was een concessie van twijfelachtige waarde: wat zou, als Nederland de soevereiniteit over de archipel aan die Vrije Staat had overgedragen, na drie jaar van zulk een volksstemming terechtkomen? Afgezien daarvan werd Sjahrirs voorstel door van Mook en de Nederlandse regering als onaanvaardbaar beschouwd. Trouwens, Sjahrir kwam in grote moeilijkheden.

Op 17 juni lekte in de Republiek uit dat hij, nadat hij midden maart voorgesteld had dat Nederland de Republiek als draagster van de soevereiniteit over de gehele archipel zou erkennen, nadien aan van Mook het geheime voorstel had gedaan dat het gezag van de Republiek vooreerst slechts *de facto* zou worden erkend over Java en Sumatra. Grote opwinding ontstond. De militaire leiding, de *pemoeda*-groepen en allerlei linkse groeperingen beschuldigden Sjahrir van verraad. Er ontstond een complot en in de ochtend van 28 juni werd hij met een aantal medestanders in Soerakarta gekidnapt en in een bungalow van de *Soesoehoenan* (de vorst van Soerakarta) opgesloten. Vice-president Hatta die, evenals Soekarno en het gehele kabinet, Sjahrirs geheime voorstel achteraf had goedgekeurd (het voorstel van 15 juni stond op dezelfde basis), had de avond tevoren een radiotoespraak gehouden en op matiging aangedrongen. Dat had dus geen succes gehad. Twee dagen na de ontvoering, op 30 juni, sprak Soekarno. Hij wierp zijn gehele prestige in de waagschaal, eiste dat Sjahrir en de zijnen zouden worden vrijgelaten en betoogde dat men de leiders van de Republiek ten volle kon vertrouwen. Inderdaad, Sjahrir en zijn medestanders mochten de bungalow van de *Soesoehoenan* verlaten en Soekarno wist, nadat hij de voornaamste opposanten had laten arresteren, de crisis te bezweren. Hij had daarbij als president alle macht aan zich getrokken en bleef enkele maanden per decreet regeren. Voor hem stond vast dat, teneinde de Britten niet in de armen der Nederlanders te jagen, duidelijk naar een overeenkomst met Nederland moest worden gestreefd – hij keurde goed dat Sjahrir, gehandhaafd als minister-president, het hoofd werd van de Republikeinse delegatie voor de onderhandelingen met de Commissie-Generaal.

Op twee punten vergemakkelijkte het kabinet-Beel vervolgens het contact van die commissie met de Republiek: begin augustus ging het er in beginsel akkoord mee dat het *de facto*-gezag van de Republiek niet alleen over Java maar ook over Sumatra zou worden erkend, tenminste